

DE WAARDE VAN DE MODERNE PSYCHOLOGIE

26 oktober 1977

Ik wil erop wijzen dat wij sprekers van deze groep niet al weten dat we onszelf zijn. Zeg het maar, anders ontdekt u het te laat misschien en dan vergeet u zelf na te denken.

Ik heb vanavond geen bijzonder onderwerp. Wanneer u dus een bepaalde suggestie hebt?

Reactie: Wat is de waarde van de moderne psychologie?

Antwoord: De waarde van de moderne psychologie, ja. Een beetje moeilijk. Je zou dat ook kunnen zeggen op dezelfde manier: wat is de waarde van de moderne sociologie of theologie, hè?

Vraag: Ik zou bijvoorbeeld wel willen weten wat er gebeurt met de indeling die de transactionele analyse maakt van de persoonlijkheid van ouder, volwassene en kind. Wat blijft erover van het geloof in het kind en ben je nu trots om een goede seance te hebben gegeven met het overhalen van [onverstaanbaar]? –

Antwoord: Ja, nou, ik heb er zelf eigenlijk weinig last meer van. Dat is dankzij mijn overlijden overigens. Voor die tijd had ik inderdaad de drang om me te laten gelden, zoals elke mens psychologisch wel heeft. Maar het lijkt me heel erg moeilijk om dat in de termen van de psychologie te doen. Want wanneer je je bezighoudt met de mens, dan blijkt namelijk dat die mens op een aantal verschillende niveaus tegelijkertijd leeft. Er zijn dus een aantal processen die voornamelijk emotioneel gestuurd worden, waaronder ook bewust redelijke processen. En wanneer we weten dat de emoties voor een groot gedeelte lichamenlijk beheerst worden en door condities bepaald, dan kunnen we zondermeer zeggen, ja, de vrijheid van denken en handelen van de mens is op dat vlak althans betrekkelijk klein.

Dan zien we verder dus een wereldbeeld. Het wereldbeeld wordt wel gebaseerd op die emotionele benadering, maar is verder rationeel. Dat wereldbeeld verschilt weer van de werkelijkheid en het conflict tussen wereldbeeld in het ik en de werkelijkheid daarbuiten is één van de eerste oorzaken dacht ik van de drang je te laten gelden. En dat heb je ook als kind trouwens. Een kind ziet zichzelf nog als centrum van de wereld. Maar de wereld daaromheen beschouwt het kind over het algemeen als een aanhangsel van die wereld, hè? Een factor die soms belangrijk is, maar waar zeker niet alles om draait. En het kind probeert zijn eigen wereldbeeldje waar te maken. En de grote reageren daar niet op, dientengevolge bij het kind agressie. En dan is de vraag maar in hoeverre dus die emotionaliteit erfelijk stabiel is of niet. Om na te gaan of dat kind dus neiging heeft tot wat men histerie noemt - verzamelaar voor heel veel. Driftig wordt dus, onredelijk wordt, of dat het juist het tegendeel heeft, dat het dus niet de mogelijkheid krijgt om tot een emotionele explosie te komen en dan in zichzelf gekeerd te krijgen die hele rustige kinderen, die op een gegeven ogenblik wel weer exploderen. Dat wil zeggen: dingen doen waar je eigenlijk niet aan kunt geloven, die helemaal niet bij ze schijnen te horen. Dan is er een innerlijk persoonlijkheid opgebouwd die zo sterk van het uiterlijk gedragspatroon verschilt, dat deze innerlijke beeldbasis dus niets meer met de werkelijkheid gemeen heeft. En dan komt er een ogenblik dat beide botsen en op dat ogenblik is de rationele handelwijze zoals een mens die beschouwt, niet meer aanwezig. En er wordt gereageerd vanuit het ik-beeld. Wil ik zo zeggen: dat zijn allemaal verschijnselen die nogal eenvoudig zijn.

Wil een mens graag presteren? Ik geloof het niet. Misschien ben je lang genoeg overleden om me niet meer mee te laten slepen door het idee dat er een prestatiedrang bestaat. Ik geloof dat je een drang je te laten gelden kunt verklaren, maar de prestatie is alleen een manier om je te laten gelden. De meeste mensen zouden liever niets presteren wanneer ze de kans kregen om op dezelfde manier erkend te worden door hun medemensen. Dat klinkt heel gek, maar het is waar. Juist op het ogenblik dat je jezelf onvolledig voelt, op het ogenblik dat je ergens innerlijk dus hiaten hebt in je eigen waardering voor jezelf, dan ga je naar buiten toe, dan ga je proberen anderen te overbluffen.

En de één die zal dat doen met vandalisme en agressief gedrag, en de ander die zal het misschien doen met terrorisme en weer een derde die zal het mogelijk doen gewoon door een baan te nemen en iedereen onder de voet te lopen om toch vooral maar voorop te komen, hè? De hele cultuur is in feite gericht op die erkenning aan de hand van prestatie. Wie de eerste is, die telt. Dat wordt je bijgebracht in de kleuterklas, op de speelplaats. En nu kunnen de ouderen wel zeggen: ja, wij doen daar niet meer zo erg aan mee, maar voor de kinderen onderling blijft die instinctieve drang bestaan. Het resultaat is dat elk kind, ook nog in deze tijd, geconditioneerd wordt tot een mate van agressie. Het betekent tegelijkertijd dat het kind op het ogenblik dat het zich heeft laten gelden volgens eigen waarden en besef, daar een voldoening aan overhoudt, een gevoel van waarde en daarmee een klein beetje meer zekerheid.

Kijk je naar een wereld als de uwe, u neemt me niet kwalijk maar dat is de wereld die u kent, nietwaar? Dan zie je dat bijvoorbeeld een auto eigenlijk is geworden voor heel veel mensen niet meer vervoermiddel, maar een middel om meer te zijn of over meer kracht te beschikken dan zichzelf. En dan is het heel begrijpelijk dat juist die man in het lelijke eendje de behoefte heeft om veel in te halen. Kijk, die Mercedes die doet het kalm aan. Die zegt: iedereen ziet aan mij wel dat ik het kan, dus ik hoef niet. Het is dan ook typerend als je het weggedrag bekijkt dat er een aantal mensen zijn die ofwel hun eigen spoed adverteren, bijvoorbeeld door allerlei versieringen op een auto aan te brengen, en dan meestal van het karakter van racerij of zoiets, ofwel mensen die eigenlijk met een lichte zelfspot zeggen: ik heb wel niet het goede voertuig, maar ik ga toch lekker harder dan jij. Nou ja, en dan komt er weer op een gegeven ogenblik een kettingbotsing en dan wordt bij ons de alarmtoestand afgekondigd, want er bestaat de kans dat er een heel stel tegelijk komen. Dat is dus doodgewoon een gedragsmodus. Het is hetzelfde: iedereen is kleurentelevisie, dus wil ik het ook hebben. Het is de neiging van de mens om zich te laten gelden door wat hij heeft, door wat hij vertegenwoordigt. 'Ik heb lekker een beter betaalde baan dan jij.' Of: 'Ik heb die baan misschien niet, maar in de vakbond heb ik het hoogste woord.' En op die manier is die hele maatschappij gegroepeerd. De mensen moeten zich laten gelden, ze leven in een wereld van toenemende onzekerheid, dientengevolge zullen ze steeds agressiever zijn en op den duur zoeken ze zich waar te maken door anderen aan zich te onderwerpen, hoe dan ook. En dat kan net zo goed zijn door de baas te worden in het bedrijf als door met een fietsketting te zwaaien op een voetbalveld. Ja, u vindt dat misschien heel vreemd.

Wij kregen kortgeleden kregen we natuurlijk nogal het een en ander te horen over terrorisme van in vragen enz., en toen was men heel verontwaardigd dat we hebben gezegd: ja, maar wat is eigenlijk het verschil? Is de vader die om zich heen slaat om zijn eigen wil tot wet te maken, dan geen terrorist? Toen zeiden ze: ja, maar dat is heel wat anders, maar dat is het niet. Het is hier dezelfde drijfveer, dezelfde beweegredenen. Dan mag de rationalisatie ervan misschien een andere zijn, de manier waarop men het aan zichzelf verklaart, maar de feiten blijven ongeveer gelijk. Het is een gelijksoortig gedragspatroon. En kijk je waar dat uit voortkomt, ja: die man die wil zich laten gelden in zijn gezin omdat hij het ergens anders niet kan. De beste pantoffelhelden zijn vaak de directeuren van grote bedrijven waar iedereen voor beeft. Het kan een beetje gek zijn als ik dat zeg, maar dat is werkelijk zo.

En dan zegt u: ja, voel je voldoening wanneer er een goede seance gegeven is? Ik geloof wel dat als het medium het gevoel heeft dat de seance goed verlopen is, dat het daar erg tevreden mee is, dat het, het gevoel heeft iets gepresteerd te hebben. Want het is een mens, een mens die leeft in uw gemeenschap en die dientengevolge voor zich het gevoel moet hebben een zekere erkenning te hebben afgedwongen. En ik dacht dat dat eigenlijk, ja, de doos van Pandora is een beetje, want uit die behoefte om de beste te zijn, om meer te zijn, om iets te bereiken, je naam te vereeuwigen of hoe je het ook noemen wilt, worden dingen geboren als neutronenbommen, maar ook gedragspatronen als dat van Idi Amin. Daar worden conflicten uit geboren als hier tussen verschillende partijen om een kabinetszeteltje, maar ook de problemen van een Zuid-Afrika en kleurlingenproblemen. Wanneer je dat gaat inzien dan zeg je: ja goed, die hele mensheid is dus in grote mate eigenlijk wel gepreconditioneerd, gepredestineerd zou je haast zeggen. Maar dat is het gevolg van de samenleving als zodanig.

Tussen haakjes: u vindt toch niet dat ik te ver af ga wijken in mijn betoog van hetgeen u bedoeld heeft of wat?

Reactie: Nou...

Antwoord: Ja, hè?

Reactie: U hebt ook gezegd dat emoties lichamelijk beheerst worden. Betekent dat dat u geen emoties hebt omdat u geen lichaam meer hebt?

Antwoord: Dat betekent dat ik niet meer gestuurd word in mijn reacties op feiten door onwillekeurige werkingen van endocriene klieren. Er zijn hele landen die worden door klieren gestuurd natuurlijk, maar bij mij is dat dus niet meer het geval en dat betekent dat ik aan één kant dus vrij ben van emoties op die manier. Het betekent aan de andere kant dat ik een veel minder sterk contrast ken met de wereld buiten mij. De wereld die ik innerlijk heb en mijn wereldbeeld is dus voor mij veel meer dominant dan voor u. En dat impliceert weer dat ik dus bewust als het ware afstand moet doen van mijn eigen wereldbeeld of standpunt om met anderen in contact te kunnen treden op een bevredigende manier. En wanneer me dat wel lukt, en wanneer me dat niet lukt, dan brengt dat ook bepaalde belevingen met zich mee die je emoties zou kunnen noemen. Maar ik meen dat het grote verschil is dus, dat je op aarde emotioneel zelf gestuurd kunt worden door een afwijkende voeding en dat je in de geest dus eigenlijk emotioneel gestuurd wordt door contactmogelijkheid en contactarmoede. Veel meer dan dat op aarde denkbaar is.

Voldoende?

Ja, je probeert dan om het een beetje algemeen te vatten. Kijk eens, er zijn een hele hoop grote mensen die over de psychologie praten. En dan kun je denken aan een man die dus in feite alles wilde herleiden tot zichzelf, als een Freud. Je kunt denken aan een filosoof als Jung, je kunt denken aan al die andere mensen die soms eigenlijk technisch, soms praktisch op basis van statistiek en soms op allerhande denkbeelden dus hun eigen benadering van de menselijke psyche hebben gebaseerd. Maar wanneer je daarmee bezig gaat, dan kom je terecht in een systeem. En nu is het wonderlijke dit: alle mensen hebben overeenkomstige stimuli. Dat is waar. Alle mensen hebben een overeenkomstig vermogen om daarop te reageren. Maar niet alle mensen zijn in staat om op dezelfde wijze te reageren, daar hun reactie niet alleen bepaald wordt door de stimulus, dus door de prikkel waardoor de reactie ontstaat, maar bovendien door het ik-beeld dat op dat ogenblik in die persoon bestaat. Verder valt op dat bij mensen het ik-beeld aan sterk wisselende innerlijke waardering onderhevig is.

De flexibiliteit van een mens is geloof ik voor zijn maatschappelijk bestaan heel erg belangrijk. Je moet je aan kunnen passen. Eenvoudig beeld van die aanpassing: je geeft gemeenlijk iemand die je stoort een grote mond. Zie je dat hij een uniform aan heeft, dan ben je beleefd totdat je erachter bent gekomen dat het geen politieman is, maar bioscoopportier of zoiets. Ik geef dit voorbeeld alleen om duidelijk te maken dat je dus allerhande geconditioneerde reflexen hebt, hè? Het gedrag van een mens dat flexibel is, dat die aanpassingsmogelijkheid bezit, dat heet normaal, maar is het in feite niet. Een groot gedeelte van de mensen zou jezelf als abnormaal kunnen omschrijven. Wat te denken van die vele mensen die niet tegen stilte kunnen bijvoorbeeld? Er zijn mensen die alleen maar gelukkig zijn wanneer het Hilversum III op de achtergrond dreunt. Die kunnen pas werken en die kunnen pas denken wanneer er lawaai is. Die mensen voelen zich gelukkig in een stad en als ze op het platteland komen, dan lopen ze te kijken waar een verkeersweg is in de hoop dat er een ongeluk gebeurt. Ik wil maar zeggen dat die mensen zijn dus niet normaal, want zij zijn zozeer stadsbewoners geworden dat ze alleen nog maar normaal kunnen reageren binnen één bepaalde vorm van gemeenschap. En toch heeft de mens oorspronkelijk de mogelijkheid gehad om zich aan alle gemeenschapsvormen aan te passen. Er zijn tijden geweest dat barbaren die uit Teutoburgerwoud kwamen, in Rome terechtkwamen en zich daar al snel ontwikkelden tot echte stadsbewoners, die echter zodra ze buiten Rome waren weer oerwoudbewoners werden. Dat klinkt vreemd, maar dat was zo.

Ik geloof dat hier ook het zelfbehoud een rol speelt. Elke energie heeft de neiging zijn eigen bestaan met alle middelen te continueren zo lang als het mogelijk is. Je zou je zelfs van de wet van Ohm kunnen afleiden. Nou ja, de tand des tijds heeft er weer wat anders over gezegd, maar daar moet je niet over praten. Het is eenvoudig zo dat een mens die eenmaal bestaat, de neiging heeft om zijn bestaan zoals het is – vergis u niet – te continueren. Er zijn mensen genoeg die leven onder in feite ellendige omstandigheden. Ze zeggen dat ze eruit willen, ze doen hun best om eruit te komen, maar als het werkelijk mogelijk wordt zich eraan te onttrekken, dan herscheppen ze hun oude milieu alleen met zichzelf in een andere rol.

Dat is ook één van de redenen dat de sociale revolutie zo zelden aanslaat. Men vergeet altijd weer dat de doorsneemens geneigd is datgene wat bestaat als zijn zekerheid te beschouwen. Dat is het controleerbare contact met de werkelijkheid en elke verandering daarin betekent innerlijke onzekerheid. Om die onzekerheid dus weg te dringen en zo het eigen ik-beeld en wereldbeeld te behouden, zal men in vele gevallen proberen om oude situaties, zelfs wanneer die onjuist en ongunstig zijn en als zodanig erkend worden, in stand te houden. Ja, dat klinkt misschien een beetje of het nou ineens in de sociale psychologie is, maar zo is het bij elke mens. Een mens wil zichzelf handhaven. Waarom? Eigenlijk alleen maar omdat hij bang is voor iets wat afwijkt van hetgeen hij kent.

Wanneer we ons de moeite getroosten na te gaan onder de stadsbewoners alweer - we zijn in een stad, dus we spreken erover - welke fobieën veel voorkomen, dan blijkt dat zowel plein- en ruimtevrees veel voorkomen als ook hoogtevrees. Heel eigenaardig. Dat zal mogelijk bijvoorbeeld op het gebruik van de metro meer invloed kunnen hebben dan men veronderstelt. Blijkt bijvoorbeeld dat in Rotterdam ongeveer 5% van degenen die voor de eerste maal met dit vervoer gereden hebben, dat niet meer doen omdat ze eigenlijk bang worden van de hoogte waarop ze zich bevinden. Dat is heel eigenaardig. Die mensen zijn dus niet normaal. Waarom hebben ze deze vrees? Ja. Waarschijnlijk omdat deze vrees in de plaats treedt van andere onzekerheidsgevoelens. En deze mensen hebben de behoefte zich te laten gelden en dus nemen ze de tram, of nemen ze een taxi, of lopen ze op een levensgevaarlijke wijze door het verkeer heen te wandelen zonder te beseffen dat dit gevaarlijker is dan die hoogte. Die hoogte wordt een emotie, ze wordt de uitdrukking van een innerlijke instabiliteit.

Wanneer ik nog een stap verder ga, dan kom ik terecht op een terrein dat niet meer hoort bij de psychologie en ten hoogste enigszins verwant is aan de parapsychologie, dan zeg ik: kijk, een mens heeft in zichzelf ook veel mogelijkheden en vermogens die eigenlijk niet meer op een bewust vlak functioneren. Telepathie is bijvoorbeeld iets wat driekwart van de mensen in zekere mate bezit, maar het is tegelijkertijd iets wat ten hoogste een tienduizendste van de mensen wel eens bewust gebruikt. En dan is het er misschien één op de miljoen die tot een volledig beheerst gebruiker ervan kan komen. Waar ligt dat aan? Ik geloof dat je met je innerlijk beeld ook tegelijkertijd een geestelijk beeld hebt, een beeld van een ander bestaan. Of dat nu reëel is of niet, laten we even buiten beschouwing, hè? Overall wordt bijvoorbeeld gesproken over voortbestaan na de dood. Vroeger was dat echt, nou ja het was toen ook nog een klassenmaatschappij, dat was voor de belangrijke mensen. De anderen die bleven dood, en langzaam maar zeker, je ziet daar een soort emancipatie komen, nietwaar, wordt het tot verlossing voor iedereen. Dat is op zichzelf wel begrijpelijk. Maar waarom dat beeld van voortbestaan? En vooral: waarom wordt dat beeld zo vaak materieel uitgedrukt? Om de doodeenvoudige reden dat het voor de mens aanvaardbaar is. Het komt tegemoet aan zijn behoefte om alles gelijk te houden, om zichzelf te zijn. En om dezelfde reden wil hij veel van zijn geestelijke vermogens en capaciteiten niet volledig gebruiken, want hiermee ontstaan allerhande contrasten waarvoor hij geen verklaring heeft.

Er zijn fenomenen die je niet helemaal kan uitleggen en dan moet hij of weer vluchten in een geloof - maar nu weet hij dat hij het zelf mede heeft opgebouwd - ofwel hij moet zeggen: ja, er is een natuurwet maar die kan ik niet vinden. Die mens die heeft behoefte aan een houvast. En juist omdat het hanteren van geestelijke kwaliteiten en gaven een sterke invloed zou hebben op dit gevoel van zekerheid, omdat veel meer zaken daardoor worden aangeroerd.

Neem bijvoorbeeld een heel eenvoudig iets. Het is niet hier ter plaatse gebeurd, het is zelfs niet in Nederland gebeurd. Eén van ons sprak dus over de mogelijkheid die de geest heeft om de wereld waar te nemen. En toen was er een dame bij en die wilde dat in geen geval geloven. Waarop de spreker haar zo ver bracht dat ze haar bezwaren kenbaar maakte. Ze zei ze: 'Ja, maar als ik dat geloof durf ik me nooit meer uit te kleden.' Nu was dat in haar geval niet helemaal onvoorstelbaar, maar het bewijst alweer dat men tot allerhande eigenlijk krankzinnige reacties komt. Te weten dat je helemaal nooit zeker alleen bent, dat er heel veel levensvormen om je heen zijn, is voor veel mensen onaanvaardbaar. En zo is het even onaanvaardbaar te weten dat je bepaalde krachten hebt, want dan moet je er wat mee doen. En als je het dan weet dat je ze hebt en je doet er niets mee, dan vraag je je af: heb ik me misschien schuldig gemaakt, want je wilt presteren, maar je moet erkenning hebben en als je nou die paranormale kracht gebruikt, dan lachen ze je misschien uit. Maar aan de andere kant, als je het nou niet doet, maak je jezelf dan wel waar? Het is een conflict.

Dat is één van de redenen dat het paranormale dus bij heel veel mensen heel grote conflicten oproept. Het is ook de rede dat veel van de verschijnselen die eigenlijk behoren bij de menselijke psyche, dus bij de capaciteiten die de mens mede bezit, worden toegeschreven aan God of aan heiligen of aan duivels en demonen of wat anders, omdat men eenvoudig niet wil aanvaarden dat men zelf daarbij betrokken is. Kijk, als God het doet, dan mag je geen kritiek hebben, dan is het goed. Als de duivel het doet, dan is het verkeerd, maar daar heb jij niets mee te maken, je lijdt er alleen maar om. Maar als je het zelf doet, ben je daarvoor verantwoordelijk. Je voelt een mate van aansprakelijkheid ervoor. En die mate van aansprakelijkheid die kan dan heel erg verschillen, naargelang het milieu waarin je leeft, de omstandigheden waaronder je reageert en ageert. Maar het komt er wel op neer dat verantwoordelijkheid iets is wat men over het algemeen van zich af probeert te schuiven, tenzij dit betekent dat men erkend wordt.

Neem bijvoorbeeld de heer Van Acht. Het is opvallend dat deze man, overigens in ieder geval Steenbok en waarschijnlijk met een tamelijk vasthoudende ascendant, dat deze man enerzijds de behoefte heeft zich ten koste van alles door te zetten, maar tegelijkertijd vertoont hij een bijna kinderlijke behoefte aan waardering. Waarom? Hij wil bemind worden en heersen tegelijk. Het maakt duidelijk wat de man motiveert. Waarom die doorzet? Hij wordt immers niet bemind, hij is uitgelachen en uitgejouwd, nu zal hij laten zien wie hij is. Heel begrijpelijk. Of bijvoorbeeld de heer Den Uil. Een man die idealist is, natuurlijk. Maar wanneer deze man bezig is, dan is hij altijd een klein tikkeltje in dubio. Hij doet me soms denken aan die ezel die niet wist welk van de twee walletjes, hè? En dat lost hij dan op zijn manier op door te zeggen: ja, ik heb hierop een antwoord en dat zijn twee delen. Ten eerste en ten tweede, waarbij ten eerste en ten tweede kennelijk elkaar niet volledig aanvullen, vaak elkaar zelfs, wanneer je ze op essentie ontleedt, tegenspreken. Maar dat is nu weer iets anders, kijk: deze man heeft de behoefte alles samen te brengen. Bij hem is de erkenning niet alleen iets wat hem emotioneel beroert, nee hij wil exponent en tegelijkertijd deel van de massa zijn. En zeer veel van zijn gedragingen kunnen hierdoor zondermeer verklaard worden, wat tussen haakjes ook psychologie is, al zal men het misschien geen goede psychologie noemen omdat er veel gegevens ontbreken in mijn betoog.

Wanneer ik dat zeg voor deze personen, dan zitten er een paar te gniffelen en een paar zitten ja te schudden. Dat is ook een geconditioneerde reflex. Wanneer iemand je gelijk geeft begin je ja te schudden om aan te tonen dat je zo denkt, ook al heb je nog niet de kans gehad om het te zeggen. Maar datzelfde ziet u toch overal? U ziet overal deze erkenningsbehoefte een rol spelen. U ziet overal angsten, waarbij een reële angst heel sterk wordt omgezet in irreële angsten. Er zijn mensen die in feite bang zijn voor contact met hun medemensen en die daarom grote haters worden van - en vult u dan maar in - bijvoorbeeld spinnen. Maar de mensen die niet zoveel voor spinnen voelen, die hebben ook in hun gedrag een afwijking. Ze zijn bijvoorbeeld of heel erg voor of heel erg tegen Surinamers, om eens wat te noemen in Nederland. Ik denk dat als je de Volksunie gaat bekijken bijvoorbeeld, dat je tot de conclusie moet komen dat ongeveer de helft van de leden een zekere angst heeft voor insecten en kleine dieren en de neiging heeft die daarom te vernietigen, en dat deze gewoonte als het ware wordt voortgezet in de benadering van een sociaal probleem.

Ja, als u het mij vraagt is de mens wel een complex wezen, vooral omdat hij nog geestelijke voertuigen heeft ook. En als je het nou alleen af kon met alles wat je menselijk bezit, ja dan, nou ja goed, er kan dan misschien een gespletenheid ontstaan doordat bepaalde karakterdelen de woorden onderdrukken enz., maar voor de rest blijft het er dan toch bij. Maar die mens heeft ook geestelijke voertuigen, die hebben een voortbestaan, die hebben al geleefd. Die hebben een karakter en dat karakter zal lang niet altijd volledig stroken met de zuiver materiële geaardheid en mogelijkheid van een lichaam. Dat wil zeggen dat ze heel vaak een conflict scheppen tussen het lichamelijk aanvaardbare en het geestelijk begeerbare, hè? Begeerlijke is beter. Zo bezien zou je je af moeten vragen hoeveel mensen eigenlijk door hun geestelijke achtergronden niet in nood komen en heel vaak daardoor uit de stoffelijke realiteit proberen weg te vluchten, ofwel die op veel verschillende wijzen proberen te benaderen.

Een bekend verhaal: iemand heeft drie, vier incarnaties in zich. Kan zijn. Maar die drie of vier persoonlijkheden zijn ook niet alleen maar persoonlijkheden van het karakter. Het zijn vooral verschillende bestrevingen. En dat maakt de zaak interessant. Want wanneer we dus zo'n geval nemen, dan heb je iemand die is bijvoorbeeld het ene ogenblik levenslustig, mondain, het volgende ogenblik ingetogen of dan een begijn, hè? Het volgende ogenblik weer scherp zakelijk, een zeer intellectuele benadering en het ogenblik daarna weer de 'stupid blonde', zoals men dat zegt, hè? Al die verschillende vormen die naar buiten geprojecteerd worden, afwisselend en vaak strijdig met elkaar, die zijn misschien te verklaren wanneer we kijken wat al die persoonlijkheden tezamen proberen te bereiken. Gaan we uit alleen maar van een door conflicten veroorzaakte deling van eigenschappen en van wereldbeeld, dan blijven we steken. Daar kunnen we wel een verklaring zoeken, maar die verklaring kan nooit 100% zijn. Neem we echter te begrijpen dat er één gemeenschappelijke drijfveer moet zijn, een geestelijke, en dat deze kan ontstaan op een wijze die in conflict is zowel met de wereld waarin je leeft en het beeld dat je ervan hebt als met je eigen stoffelijke karaktereigenschappen, dan ga je zeggen: hé, elk van die persoonlijkheden beeldt eigenlijk hetzelfde uit, maar op een andere manier. Het is een poging om een stoffelijke uiting te vinden voor een drijfveer die dieper gaat zelfs dan de heredititeit.

Zo bezien zijn dus die geestelijke voertuigen van de mens vaak ook in de psychologie belangrijker dan je zou denken. Er zijn zaken als evenwicht. En dan denk ik niet alleen aan evenwichtsgevoel, maar ook evenwichtigheid in lichaamsstromen, evenwichtigheid in reactie, in communicatie, dus zowel luisteren als spreken bij wijze van spreken, hè? En altijd weer, wanneer ik probeer die evenwichtigheid te herkennen, dan valt mij op dat onevenwichtigheden van lichamelijke en sociale aard meestal gepaard gaan met een verstoring van het krachtevenwicht op het gebied van het levenslichaam en iets daarboven. Hier is geloof ik eerder een niet kunnen beheersen van de stof door de geest, of omgekeerd, het geval. Die onevenwichtigheid betekent dat men niet in staat is tegelijkertijd op alle feiten te reageren, zodat een selectieve reactie ontstaat waarbij eenzijdigheid voortdurend toeneemt.

Ja, je hebt er zelf een hele omroep die eraan gewijd is en dat soort personen. Ja, het is ook heel typisch. Er zit ook misschien wel een klein foefje in, maar als je nu de G, hè, wegneemt uit ego, je laat E en O staan en je zet er 'Here' achter, wat heb je dan? Eenzijdigheid. Eenzijdigheid is overigens kenmerkend voor het menselijke gedrag, omdat de mens, zoals reeds gezegd, altijd hoe dan ook probeert alles te rationaliseren. Niets kan zonder reden bestaan. Alles wat onbegrijpelijk is, moet een vorm of gestalte krijgen die buiten die mens bestaat. Een kind doet dat ook. Een kind kan misschien, het komt wel eens voor, een elfje of een kabouter zien. Maar ik denk dat het in de beschaafde landen niet zo makkelijk meer mogelijk zal zijn. Elfjes en kabouters die kunnen makkelijker trekken dan mensen, zijn minder economisch gebonden, en ze zouden wel gek zijn als ze in die rommel bleven zitten, nietwaar? Maar toch heeft dat kind zijn onzichtbare speelkameraadjes, dat komt heel vaak voor. Probeer eens na te gaan wat het is. In enkele gevallen kom je met beschrijvingen waardoor je zegt: hé, maar dat is precies iemand die we vroeger gekend hebben. Dat kan dan een geestelijk contact zijn, natuurlijk. Maar heel vaak is het alleen maar gewoon een fantasievriendje of vriendinnetje dat desnoods uit een sprookjesboek gestapt is. Waarom projecteert het kind deze persoonlijkheid?

Ik dacht dat het een poging was om zijn eigen belangrijkheid te bevestigen en tegelijkertijd voor zich een wereldbeeld te scheppen waarin het zich volledig kan laten gelden. En als de wereld niet luistert, dan neem je een onzichtbaar vriendje. En als je het met gewone menselijkheid niet af kunt, nou ja, dan kies je voor Sartre of voor Mao of voor mijn part Marx, noemt u ze maar op. Of voor een bepaalde vorm van christendom. Of iets anders. Want alweer: je hebt een dialoog nodig om jezelf te kunnen zijn, maar een bevredigende dialoog vereist een erkenning van jezelf op een niveau dat voor jou nog aanvaardbaar is. Nou. Is het er niet zo te vinden, dan schep je het buiten jezelf.

Ik wil van niemand iets kwaads zeggen. Maar hebt u wel eens goed gekeken naar die mensen die erg gelukkig zijn vaak, maar die zich bezighouden met zending, die u allerhande blaadjes aanbieden van 'het einde der wereld is nabij' of 'bent u bereid om te sterven'? Dat vind ik altijd zo'n heerlijk ding. Ik vind het vooral van die mensen zo dapper dat ze dat op zondagmorgen vroeg doen, hè? Komt er iemand zijn bed uit en dan wordt er gebeld en dan zeggen ze zo vriendelijk: 'Goedemorgen, bent u bereid om te sterven?' Wat goed bedoeld is, maar waarvan ze kennelijk de portée zelf veel te laat hebben begrepen.

Reactie: U bracht deze groep zojuist in relatie met de irreële angst waar u het over had.
Antwoord: Ja, deze mensen scheppen een compensatie voor een irreële angst. En daar wou ik ook naartoe trouwens. Kijk, wanneer u die mensen beziet dan zijn het meestal eenvoudige mensen die erg gelukkig zijn omdat ze erbij horen. De gemeenschap waarbij ze behoren is voor hen veel belangrijker dan alles, ook de werkelijkheid. Dit is voor hen het geluk, het is de sereniteit, de mogelijkheid om het leven te aanvaarden zoals het is. Maar waarom dan juist zo? Omdat zij daardoor voor zichzelf het gevoel hebben mee te tellen, uitverkoren te zijn of desnoods de zielen te redden of iets anders. En dan moet je die mensen waarderen, vooral om wat ze ervoor doen. Maar je moet tegelijkertijd toegeven dat het ergens mensen zijn met complexen. Het zijn mensen die iets afreageren, hun zich niet kunnen aanpassen aan, niet gelukkig voelen in de wereld, door een soort privéwereldje binnen te stappen en van daaruit, in het besef van een soort onfeilbaarheid, het gedragen worden door een onmetelijke kracht waardoor alles goed zal komen, dan naar buiten toe te tonen wie ze zijn. Dat is erg vervelend als je dat zo zegt, natuurlijk.

Vraag: Geloofst u dat kettters ook een bedreiging zijn voor het geloof?

Antwoord: Kettters zijn een bedreiging voor een geloof op het ogenblik dat de kettters dus in de meerderheid beginnen te komen. En dat is ook heel opvallend: zolang de ketter in de minderheid is, dan is hij een gezagsaantasting. Hij is dus niet belangrijk op zichzelf, maar als bedreiging moet hij dus worden uitgeroeid omdat het gezag moet blijven bestaan. Kijk, wanneer je met weinig kettters te maken hebt, dan begin je met een inquisitie. Maar als de kettters veel worden en een ernstig probleem, dan begin je met sociaal werk. Waarbij dus het wonderlijke optreedt dat zolang de mensen geloven in een bepaalde leefwijze, een bepaalde stelling, het voor de gezagsdragers niet nodig is alles wat daarbij behoort in de praktijk te brengen. Het gedrag is volledig strijdig met de leer. Maar iedereen gelooft in de leer, dus is het gedrag overbodig. Op het ogenblik echter dat het gezag wordt aangetast en het niet mogelijk is op enigerlei wijze dit met geweld terug te nemen, dan blijft alleen de bewogenheid over, en dan zien wij opeens dat dezelfde mensen die eens met geweld en met intrige heersten, zich nu als het ware nederig tot de massa als dienaren wenden en daarbij, zonder het te beseffen misschien, in hun kerk na vele eeuwen voor het eerst weer de christelijke praktijk laten zien.

U zegt: is een ketter gevaarlijk voor het geloof? Ik geloof het niet wanneer een geloof namelijk beantwoordt aan de behoefte van de mens. De ketter die kan veel doen, maar één ding kan hij niet: hij kan de zekerheid waar iemand zijn gehele stabiliteit op heeft gebouwd, dat die zekerheid die eigenlijk een integrerend deel is geworden van zijn eigen persoon, die kan hij niet aantasten, die ketter. Want wanneer de ander zich laat aantasten, is hij niets meer. Dientengevolge wordt de houding daar alleen maar bepaald door de wijze waarop de ketter optreedt. Tenzij een gezagswaarde wordt aangetast. Je hebt het bijvoorbeeld kunnen zien in de reactie van bepaalde hogere geestelijken in landen als Spanje en Zuid-Amerika ook, hè?

Hoe men daar dus in het begin heeft gereageerd op allerhande hervormingen, reformatie. Dat ging om de zekerheid van de ziel. Om te voorkomen dat het eigen wereldbeeld zou worden aangetast. Niet omdat ze de mensen kwaad wilden doen, en niet omdat ze omkoopbaar waren, zoals men wel eens zegt, maar doorgewoond omdat dat geloof alleen maar kon bestaan zolang bepaalde dingen algemeen aanvaard werden. En als je realiseert hoe dat allemaal samenhangt, dan zul je ook zeggen dat naarmate een mens zijn geloof meer nodig heeft om zijn eigen bestaan voor zichzelf te rechtvaardigen, hij tegelijkertijd meer blind zal worden voor alle redelijke argumenten, alle feiten, alle ontwikkelingen die in strijd zijn met zijn gedachten. En dat is geloof ik wel één van de belangrijkste punten die je kunt maken. Want, ik ben nou toch ver afgedwaald, dus laat ik het nog maar iets verder doen.

Eenzijdigheid is voor de mens vaak de mogelijkheid om de werkelijkheid te ontvluchten. Je kunt de kwestie nemen Adam of aap bijvoorbeeld, hè? Ik weet niet waarom, er zijn een hele hoop mensen tegenwoordig zelfs die daar zo door getroffen zijn dat ze extra naar een arts gaan. Familiebezoek misschien? Nou ja, als u zo kijkt zou dat mogelijk zijn. Maar wat zijn de feiten hier? De feiten die zijn vastgelegd zeggen dat er geen gemeenschappelijke afstamming te vinden is, tenzij in de voorvaders van aap en mens. Er zijn schedels gevonden, men heeft bij straatonderzoek gegevens aangetroffen, waardoor het mogelijk is te zeggen dat die mens een heel behoorlijk lange tijd op aarde bestaat, dat die mens bestaan heeft in een bepaalde vorm voordat apen in de nu bekende vorm voorkwamen, ook de mensapen. Het is verder duidelijk dat de ontwikkeling van de mens voor een groot gedeelte in een parkachtig landschap heeft plaatsgevonden en aan de rand van moerassen. Dat heeft men vastgesteld, u kunt het nagaan, opzoeken. Waarom moeten we er dan nu over vechten of Adam direct geschapen is, dan wel indirect? Alles moet een oorsprong hebben. Welke de eerste oorzaak is, kan niemand verklaren. Zelfs wanneer je zegt dat er een primaire explosie is geweest in het heelal, dan nog blijft de vraag hoe zij kon ontstaan. Dan nog blijft dat er altijd kracht geweest moet zijn voor die explosie mogelijk werd. En dat iets, noem dat dan maar God. Aan het onbekende ontkom je niet, welke weg je ook volgt. Maar waarom dan vechten voor het idee van geschapen zijn?

Reactie: Omdat dat de theoloog de gelegenheid geeft te suggereren dat het Oude Testament, partij in geloof, gelijk heeft. Ik voel dat ze een beetje theologische theorieën over het levensboek ook willen verbreiden.

Antwoord: Ja, de beweegreden is ongetwijfeld de juistheid van het geloof bevestigen door een poging om – door eenzijdige uitleg overigens, volgens mij, en soms zeer vreemde interpretaties van gegevens – te komen tot een woordelijke juistheid ook van het boek Genesis. Maar wanneer we kunnen aanduiden dat de Bijbel op heel veel punten gelijk heeft, dan kunnen we ook aanduiden dat interpretaties van die Bijbel ten aanzien van die feiten hier en daar nog wel eens fout geweest zullen zijn. Dat is namelijk historisch te doen. Wanneer je dan kijkt naar die mensen, dan is het voor hen helemaal niet belangrijk wat de waarheid is, maar belangrijk is dat zij uitverkoren zijn. De geschapen mens heeft een speciale relatie met God, met de oneindigheid. Hij is de meester van de aarde. En de mens die opgegroeid is naast de aap en van dezelfde voorvaders stamt, dat is uiteindelijk maar een dier. Een dier met hogere vermogens, maar een dier. Het lijkt wel of veel mensen zo bang zijn voor hun eigen dierlijkheid, dat ze bereid zijn om de waarheid geweld aan te doen op elke wijze, mits zij aan het odium van hun eigen dierlijkheid, althans in eigen denken, kunnen ontkomen.

En dat bewijst alweer, neem me niet kwalijk dat ik het zeg, want het lijkt of ik een aanval lanceer op een bepaalde omroep, dat is niet de bedoeling, maar het blijkt alweer dat die eenzijdigheid zelfrechtvaardiging heeft. Zoals er andere mensen zijn die ongetwijfeld zeer kundig, tegelijkertijd zichzelf aanstellen tot arbiter op bijvoorbeeld artistiek terrein. Ik heb gehoord dat er iemand naar Frankrijk is gegaan die wil graag in de buurt zijn met een sportman die in Spanje zit, neem ik aan. Zo iemand zegt dus niet direct: 'Ik ben de man', maar hij gedraagt zich als zodanig. Hij matigt zich een invloed aan die hij in wezen niet zou mogen bezitten, maar die hij bezit omdat anderen hem aanvaarden zoals hij zichzelf ziet. Er zijn veel psychologische problemen. Waarom aanvaardt de ander die man? Nou, omdat hij zoveel op henzelf lijkt. Een populaire man is altijd iemand die je naar je eigen gevoel zelf ook had kunnen zijn.

Misschien dat daarom veel geniale mensen nooit algemeen erkenning kunnen vinden. Ze staan te ver af van wat men voor zichzelf mogelijk acht. Dit is een wereld waarin mister Doorsnee mister Wereld wordt. Want met hem kunnen de meeste mensen zich vereenzelvigen. En eenieder die afwijkt in gedrag, is voor de meerderheid altijd een gevaar. En wanneer we desnoods wetenschappelijke en andere gegevens moeten vervalsen om te ontkomen aan de noodzaak dit andere als gelijkwaardig of zo gelijkwaardig mogelijk te erkennen, dan zullen we dat doen. Ook al moeten we encyclopedieën elke drie jaar vernieuwen, zoals in een bepaald land gebeurt. Ook al moeten we de uitspraken van de geëerde en god zij dank overleden leider voortdurend aanpassen aan de feitelijke omstandigheden. Ook al moeten wij onszelf socialisten noemen en het nationaal vergeten wanneer het erom gaat vooral de gelijkmatigheid van recht en orde te handhaven ten koste van alles, zelfs van de menselijkheid, zoals ook in een bepaald land gebeurt.

Het probleem wat u hebt aangesneden, is niet alleen het psychologische probleem. Het is, dacht ik, het humanistische probleem, het probleem van het mens-zijn. Mens-zijn kun je eigenlijk pas werkelijk wanneer je bereid bent jezelf te aanvaarden zoals je bent, zonder van de wereld tegelijkertijd te verlangen dat ze je erkent zoals je jezelf ziet. Ik geloof dat het voor de mens belangrijk is in zichzelf zeker te zijn, omdat hij dan niet meer de behoefte heeft om de wereld te onderwerpen. Ik geloof dat het voor de mens gemakkelijker is ware naastenliefde - zoals dat dan heet - of solidariteit, wat op hetzelfde neerkomt vaak, te tonen wanneer hij niet het gevoel heeft dat hij het zelf ooit nodig zal hebben. Juist een ander helpen alleen maar om daardoor jezelf te zijn. Dat is voor de meeste mensen een veel grotere bevrediging dan alleen maar functioneren in een geheel omdat het voor hen misschien later ook nodig zou zijn. Het is heel eigenaardig, maar het is zo. Wanneer je de mens tot een innerlijke evenwichtigheid kunt brengen die niet tegelijkertijd een volledige aanpassing betekent aan de gangbare maatschappij, dan ben je gekomen aan een mens die zich menselijk kan gedragen, die desnoods hard kan optreden, maar die dit nimmer zal doen om zichzelf te laten gelden, doch alleen om te voorkomen dat anderen hem zijn eigen wereld en zijn leven ontnemen. En ik geloof dat dat ideaal zou zijn.

Nou ja, als u nou commentaar hebt, ik heb nog veel gezegd.

Vraag: [onverstaanbaar], helemaal niets meer wil presteren? Maslow zegt dat toch ook, dat hij naar steeds hogere behoeftes streeft om ten slotte zijn individualiteit probeert uit te drukken. Dat is dus minder pessimistisch dan de mens voorstellen als de vijand van de maatschappij en de groep.

Antwoord: Elke mens is een vijand van de maatschappij op het ogenblik dat hij ofwel zich door die maatschappij bedreigd voelt, dan wel meent dat hij voldoende zekerheden bezit zonder die maatschappij.

Vraag: Dus ze hebben geen gemeenschappelijk belang?

Antwoord: De mensen hebben een gemeenschappelijk belang, maar dat belang is eerder in een communicatie, en dat is ook een vorm van zelfuitdrukking, dan in een overheersen van elkaar. De overheersing en de drang tot overheersing is het gevolg van onevenwichtigheid. En wat u zegt: 'De mens wil zichzelf uitdrukken', dat is ongetwijfeld waar. Maar die uitdrukking is, vreemd genoeg, dus niet meer in overeenstemming te brengen met bijvoorbeeld een maatschappelijke prestatie. Er is wel prestatie, maar ze is niet maatschappelijk als zodanig. Ze kan artistiek zijn, ze kan eenvoudig een productie zijn van gebruiksvoorwerpen of iets anders, maar het belangrijke is daarbij een zelfuitdrukking omdat de mens de behoefte heeft een deel van zijn innerlijk buiten zich gestalte te geven. Dat heeft bijna iedereen. Maar de moeilijkheid is dus: wanneer je die maatschappelijke drang wegneemt, dat er geen synchroniciteit meer kan ontstaan tussen uitings- en behoefte-elementen.

Met andere woorden: men kan niet meer zeggen: 'Ik betaal zoveel, dus krijg ik dit', maar dat het een kwestie is: vindt de verkoper je sympathiek genoeg om je de uiting van zijn wezen over te dragen, waarbij dan prijs eigenlijk minder belangrijk wordt en waarbij het eerst gaat om onwillekeurige erkenning, sympathie. En ik geloof dat je dit niet maatschappelijk kan noemen in

de huidige vorm van maatschappelijkheid. Er zijn mensen die het zelfs sociaal niet verantwoord vinden wanneer een schilder een doek niet wil verkopen aan iemand waarbij hij het gevoel van heeft: daar past het niet bij. Dat wordt alleen voor grote modescheppers aanvaard, omdat die de reputatie hebben dat ze iemand mooier maken. Daarom neemt men die eigenaardigheid op de koop toe.

Nee, als u het mij vraagt, dan is in feite een terugkeren tot het jezelf zijn, dus een loskomen uit de genormeerde maatschappelijke mensvorm, voor de mens een noodzaak. Voor zijn geestelijk, zowel als voor zijn maatschappelijk en persoonlijk heenkomen. Maar ik geloof ook dat de meeste mensen op dit moment niet in staat zouden zijn om opeens zichzelf te zijn. Ze zouden bang zijn voor zichzelf. Dat is de reden dat zo iets langzaam, ongemerkt bijna, kan gebeuren, maar nooit direct. Om het anders te zeggen: het kan evolutionair waar worden, maar revolutionair is het niet waar te maken. Ik dacht dat ik daarmee eigenlijk het voornaamste beantwoord had.

Vraag: En wat u over geestelijke wekkers hieromtrent zegt?

Antwoord: Er wordt voortdurend gewekt en voortdurend zien we dus dat in elke cultuur subculturen ontstaan. Nu is de functie van de subcultuur niet om zichzelf op te leggen aan de gemeenschap of om die hoofdcultuur te vernietigen. Maar het wonderlijke is wel dat zij in haar eigenaardigheden de cultuur confronteert met haar eigen onevenwichtigheden en daardoor haar brengt tot verandering. Subculturen zijn dus in feite instrument voor de algehele culturele evolutie. En we zien ook overal dat jongeren - dat is niet alleen in deze tijd, dat kun je ook in de Middeleeuwen terugvinden, bij de Romeinen, bij de Grieken, nog verder terug - dat de jongeren dus heel vaak tijdelijk, wonderlijk: tijdelijk, gemeenschappen vormen waarvan het gedrag en de norm en de denkwijze afwijkt van het gangbare patroon. En later blijkt de maatschappij zich dan zodanig aan te passen dat voor de subcultuur weer een integratie in de cultuur mogelijk is, maar tegelijkertijd is daardoor een zekere evolutie tot stand gekomen. Die maatschappij is veranderd. En de jongeren zullen opnieuw die maatschappij veranderen. Niet door hetgeen ze zelf zijn, maar door het conflict dat zij in feite scheppen voor die maatschappij en de zelferkenning die ze bijna onvermijdelijk maken voor degenen die in die algemene cultuur en maatschappij leven.

Is dat voldoende?

Nou, dat zijn een heel stel beschouwingen geweest.

Vraag: Ik zou nog wel één ding willen vragen. Die enorme geldingsdrang en de behoefte om geaccepteerd te worden, schijnt in de naam van het bestaan. Sommige mensen durven daardoor niet in het licht omdat ze hun eigen gedrag beoordelen. Is die angst om in het licht te worden afgewezen reëel of irreëel?

Antwoord: De angst om te worden afgewezen is in feite irreëel. Bestaat dus niet, maar de afwijzing is dus niet iets wat dus ligt in de kosmos of in de wereld buiten je, is iets wat ligt in jezelf. Misschien kun je het beste zo zeggen om een vergelijking te gebruiken, hè: Vijftwintig jaar gelukkig getrouwd hebben ze ruzie gekregen. Zij heeft een blauw oog. Ze gaat vier dagen de straat niet op, want ze kan niet aanvaarden dat men dat blauwe oog ziet. En dit terwijl de meeste mensen het misschien niet eens zouden hebben gezien. Begrijpt u wat ik bedoel? De gemeenschap zou er misschien, nou ja, eens een keer zeggen: 'God, hoe zie je eruit?' en dat gaat verder. Maar de persoon zelf kan dit niet aanvaarden. En die kwestie van in het duister verkeren is in feite het afwijzen van contacten, omdat men zichzelf ziet in een daglicht dat niet helemaal reëel is, maar voortkomt uit eigen onevenwichtigheden, omgezet in een schuldbesef eventueel en dergelijke.

Vraag: Noemt u dat psychotherapie?

Antwoord: Ja, misschien kunt u dat psychotherapie noemen, ofschoon wij het heel vaak proberen met de houten hamer, hè? Dus geen gepraat en geen rustbanken, want daar kom je niet toe. Maar wel, wanneer zo'n persoon innerlijk dus bezig is met beelden waar je op in kunt haken, ineens in die beelden als het ware met een flits ingrijpen en er iets van de werkelijkheid in zetten. Dat zou je een soort psychotherapie kunnen noemen, want daardoor wordt de ander

geconfronteerd met zaken in zichzelf die hij juist voor zichzelf en anderen probeert te verschuilen.

Vraag: Kunt u dat ook met mensen die nog in de stof zijn?

Antwoord: Dat is wel mogelijk, maar de resultaten zijn dan zodanig dat er onmiddellijk een psychiater komt om je werk ongedaan te maken. Ja, neemt u me niet kwalijk, want...

Reactie: De psychiater is toch...

Antwoord: Nou, kijk, die psychiater namelijk, die heeft de taak om de mens aan te passen aan de gemeenschap. Hij geneest niet werkelijk, hij past aan. En wanneer wij zo'n schok teweegbrengen, dan zal die voor het gehele gedragspatroon gelden. Dus iedereen zegt: 'Hé, wat doet hij nou gek? Hij is zichzelf niet meer.' Dan moet er een psychiater bij komen en die is dan druk bezig om hem weer zichzelf te maken. Ook wanneer dit zichzelf zijn dan in feite impliceert dat hij weer tot dezelfde benepenheid en problematiek terugkeert. Dat is de grote moeilijkheid.

Kijk eens, de psychologie probeert natuurlijk te begrijpen hoe alles functioneert, maar de taak van de psycholoog is eigenlijk het in kaart brengen van een persoonlijkheid en de taak van de psychiater is die persoonlijkheid, voor zover ze niet zichzelf aanpast, aan te passen aan de maatschappij. Het is namelijk niet mogelijk om alles glad te strijken, hè? Dat heeft zelfs Job moeten ontdekken, dus...

Vraag: Maar de psychologie waar deze jongen het over heeft, is de humanistische psychologie die ervan uitgaat dat elk mens over topervaringen beschikt, en dat van de mens de doelstellingen van de mens is om zich die topervaringen, die peak-experiences, bewust te worden?

Antwoord: Wanneer je dat zegt, dan zeg je in feite dat de mens dus de mogelijkheid heeft het hogere te beseffen, ik heb daar in mijn inleiding ook al op gedoeld een paar keer, maar tegelijkertijd moet hij zich realiseren dat de doorsneemens die topervaring dan zal willen transponeren in een gedragsverandering, en dat die gedragsverandering onaanvaardbaar is. En dat is de reden dat dit alleen langs de weg der geleidelijkheid mogelijk is, omdat de plotselinge ommekeer slechts in heel weinig gevallen aanvaard wordt, en zo ze aanvaard wordt voornamelijk – neemt u me niet kwalijk dat ik het weer zeg – binnen geloofsgemeenschappen of bepaalde inwijdingsgemeenschappen die in zich dit op zichzelf als bereiking beschouwen. Maar binnen de gemeenschap aanvaard betekent nog niet maatschappelijk aanvaard. En de mens moet ook leven op de wereld met zijn medemensen. Hij kan er niet boven gaan staan. Vandaar de trend van mijn betoog.

Vraag: Zijn hippies ook te vergelijken met mensen die zichzelf dus bewuster wilden worden? Echte hippies?

Antwoord: Ik vind het heel erg moeilijk om hier de combinatie zondermeer te maken. Misschien voorwaardelijk. Ik kan me voorstellen dat iemand die zichzelf zoekt een hippie wordt. Maar ik kan me niet voorstellen dat alle hippies in feite zichzelf zoeken. Ik geloof dat hippie zijn heel vaak betekent het verwerpen van iets en niet een poging tot het bereiken van iets. U moet me niet kwalijk nemen dat ik het zo formuleer. Ieder doet het op zijn eigen wijze. En wat je als hippie kunt doen, kun je vaak ook op een andere manier doen. Het is dus een kwestie van methode. Maar elke subcultuur kan alleen functioneren door de verwerping van de hoofdcultuur. Dat moet je begrijpen, dat is de tegenstelling die nodig is. En dat houdt in dat elke subcultuur een groot aantal personen zal omvatten die alleen de hoofdcultuur verwerpen om welke reden dan ook. Maar het betekent tegelijkertijd dat ze een belevingsmogelijkheid inhoudt en soms ook een observatiepunt geeft ten aanzien of van de hoofdcultuur, waarin iemand die bewustwording wil bereiken gebruik van kan maken. Dus ze zullen er ongetwijfeld tussen zitten. Maar het betekent niet dat hippie zijn automatisch betekent dat je zo streeft of dat je die mogelijkheid hebt.

Voldoende?

VRAGEN EN ANTWOORDEN

Mag ik beginnen met schriftelijk binnengekomen, goed?

Vraag: Hoeveel planeten en manen zijn er in ons zonnestelsel? En op hoeveel hiervan zal eventueel leven kunnen zijn? Op welke planeten of manen?

Antwoord: Na het tellen kunt u zelf eventjes, wanneer u rekening mee houdt dat er nog een zeer klein dingetje een omloop heeft rond de zon, zover mij bekend nog niet vastgelegd die baan. En voor de rest kunt u dan zeggen, nou ja, eigenlijk leven is er mogelijk, ongeacht de uitslag van de wetenschappelijke onderzoeken, op Venus, wel afwijkend leven. Op Mars is nog enig leven mogelijk. Daarnaast op enkele manen, onder andere op Phobos, Deimos is leven mogelijk, en daar vooral in deze manen. Dus daar heeft u zo'n klein beetje het allerbelangrijkste. Het rest kunt u in elke astronomische atlas ook vinden. Ja?

Vraag: Kunt u daar nog iets meer over zeggen? Of dat in die Phobos en Deimos...

Antwoord: Nou, ja, ik kan er wel een hele hoop over gaan vertellen, maar dan ben ik bang dat ik met de andere vragen in moeilijkheden ga komen zo dadelijk. Heel kort gezegd, het is hier een hogere levensvorm, die echter langzaam maar zeker zeg maar door inteelt, en de rest is teruggevallen tot zeer eenvoudig.

Vraag: Het boek 'Buitenlandse Beschaving' is naar mijn mening authentiek. Als dit zo is, waar ligt dan de planeet Jargah?

Antwoord: Ik zou het u niet kunnen zeggen, omdat wanneer we er ooit eens naartoe gaan, we nooit reizen met de middelen die u gebruikt. En dus ook niet de dimensionale aangifte kunnen doen, zomaar. Ik weet er geen antwoord op, de volgende vraag.

Vraag: Wat is precies de waarheid over de parallelwerelden, zogenaamde sprongen in hyperruimte over negatieve zones en dergelijke? En wat is een quasar?

Antwoord: Een quasar is zonder meer een radiobron en dat kan zelfs betekenen dat het een stofwolk is waarin een magnetische wervelstorm woedt. Dus wat dat betreft zijn er heel wat mogelijkheden. Je kunt verder zeggen, een quasar kan een zon zijn, die zo sterk in elkaar is gevallen dat ze is gekomen tot stralingen van een bepaalde grootteorde die niet meer als licht geregistreerd worden. Ook dat is mogelijk.

Wat de rest betreft, ja, parallelwerelden bestaan in zo verre, dat in de werkelijkheid als geheel, en dat is een theorie, onthoudt u dat goed, dus op elk belangrijk knooppunt van die verkerende ontwikkelingen, bij de ontwikkeling als mogelijkheid bestaat en zichzelf verder voltrekt. Dat is dus de parallelwereld. Wat betreft de dimensies, het zal u duidelijk zijn dat op een gegeven ogenblik een driedimensionale wereld wel eens een vierde dimensie kan hebben. En als dat nou tijd is bijvoorbeeld, dan kunnen we zeggen dat die tijd als dimensie zal slinken naarmate de massa toeneemt, tot er een ogenblik komt waarop de massa oneindig is en niet meer als massa in het normaal continuüm optreedt en gelijktijdig op alle punten van het normaal continuüm aanwezig is. Dat is dus wat je kunt krijgen, dus ook een soort parallel. En dat heeft dus te maken met het reizen door de ruimte, anders dan dus met lichtsnelheid.

En de hele kunst van een dergelijk truc is dus de versnelling zodanig op te voeren dat de gevolgen daarvan voor de eventuele bestuurders, levende wezens en machines, niet vernietigend zijn. Dat betekent dat de massa een eigen veld moet bezitten dat voldoende sterk is om de eigen inhoud te garanderen, het eigen energiepatroon te behouden, ongeacht de toestand waarin het verkeert. En in de tweede plaats, wat je nodig hebt is dus een erkenning van het punt waarop dus het geheel wederom de driedimensie bereikt. En dan maak je dus, vanuit uw ruimte gezien, een sprongetje, terwijl je in feite met zeer grote snelheid een reis maakt door die ruimte in een toestand waarin je in die ruimte zelf, door degenen die daar verkeert, niet waarneembaar is. Nou.

Vraag: Wanneer kan men zeggen dat iemand krankzinnig is? Is het mogelijk dat mensen die men krankzinnig noemt, openstaan voor allerlei invloeden van buitenaf waar zogenaamde normale mensen geen last van hebben, zoals bijvoorbeeld het horen van stemmen?

Antwoord: Ja, dat kan inderdaad het geval zijn. Maar zeker is het niet. Over het algemeen noemt men eenieder krankzinnig die zijn zinnige beredeneringen op een andere wijze voltrekt dan algemeen gangbaar is. Dus wat dat betreft zijn er een hele hoop krankzinnigen, hè? Krankzinnig is iemand die afwijkt van de norm. Iemand die waarnemingen doet en daar niets mee kan doen verder, en er toch op reageert, ja, die is krankzinnig. En helderziende die op straat met een geest loopt te praten, dat is iemand die in zichzelf praat en dat is niet gezond, dus die man moet ziek zijn.

Klaar. Voldoende?

Vraag: Welke krachten gaan eruit van een piramide en wat voor toepassingen zijn ermee mogelijk?

Antwoord: Ja, dat is een eigenaardigheid. De piramide kan door zijn specifieke structuur een soort breking vormen, een soort prisma zijn als het ware, voor zekere stralingen van betrekkelijk hoge orde. En wanneer je dan dus zo'n ding gebruikt, dan betekent het heel eenvoudig dat een verzadigd krachtveld ontstaat om een bepaald punt in de piramide, en dat degene die zich daarin bevindt, dus die kracht inderdaad ondergaat, ten goede of ten kwade. Wat voor gebruik je ervan kunt maken, nou, ik zou het niet gebruiken om scheermesjes scherp te maken, want dat lukt je alleen wanneer ze toevallig van een zeer bepaalde alliage gemaakt zijn. Maar ik zou u wel kunnen zeggen dat u daardoor over het algemeen onder meer uw concentratievermogen en levenskracht kunt opvoeren, mits u het niet voor te lange perioden achtereen doet.

Voldoende?

Vraag: Welke projecten van licht zijn in ontwikkeling gezien in wereldgebeuren?

Antwoord: Er is een poging gedaan en die wordt nog voortgezet om dus een aantal inwijdingen tot stand te brengen. En dit betekent dus een groot aantal mensen een besef te geven waardoor ze de wereld en zichzelf anders zien dan algemeen gebruikelijk is, en wel op zodanige wijze dat ze samenhangen beter begrijpen, juister kunnen reageren en eventueel de mogelijkheden waarover ze beschikken op de juiste wijze kunnen gebruiken. Dat is dus een van de belangrijkste projecten ook op dit ogenblik.

Daarnaast hebben we dus projecten, die noemen we openbaringen en beïnvloeding. Dat wil zeggen dat je probeert om bepaalde elementen bij de mensen door te laten dringen die voor hen erg belangrijk zijn. Dat je het denken van de mensen in een bepaalde richting probeert te sturen, daarnaast dat je soms fenomenen probeert te veroorzaken waardoor die mensen een lichtelijk geschokt kunnen worden en op die manier misschien ook weer tot andere ervaringen komen.

Vraag: Kunt u een uiterst yin en yang element noemen dat voorkomt in de natuur en in het voedsel?

Antwoord: Nee, zo gauw meer niet. Spijt me.

Vraag: Bij de geboorte van prinses Beatrix is in Haarlem bij een astrologische kring berekend dat zij nimmer koningin zou worden. Is dat juist?

Antwoord: Volgens mij niet, maar wie ben ik?

Volgende vraag.

Vraag: Indien het waar is dat de ziel onsterfelijk is, vanwaar dan de steeds groeiende wereldbevolking?

Antwoord: Heel eenvoudig, omdat een ziel niet noodzakelijkerwijs uit een mens hoeft voort te komen. Met andere woorden, alle levensvormen die op welke wijze dan ook hun eigen bevoertuing verliezen of een bewustzijn bereiken waarbij die bevoertuing niet genoeg is, zullen zich gaan manifesteren in de beschikbare, wel voor hem bruikbare voertuigen. En als je nou kijkt hoeveel dieren er zijn uitgestorven op aarde, en je kijkt naar de gedraging van de mens, is het helemaal niet zo wonderlijk dat wordt gezegd dat heel veel dierenzielen uiteindelijk in de mens zijn geïncarneerd. En het bevolkingsaantal kan zich niet onbeperkt blijven uitbreiden. Dat wil zeggen dat er een ogenblik komt dat er meer overgaan naar een beter bestaan, en dan blijft de rest die blijft hier over. De aarde is een doorgangshuis.

Vraag: Is er geen leukere planeet om te incarneren?

Antwoord: Leukere kan ik me voorstellen, maar een meer praktische voor iemand die eenmaal in die ontwikkelingsketen is opgenomen, niet. Omdat de aarde dus een groot aantal ervaringen en conflicten met zich meebrengt, waardoor je dan toch wel geestelijk een juist gevoel van harmonie en een gemakkelijkere aanvaarding van contacten met anderen verkrijgt.

Vraag: Hoeveel dimensies heeft een astraallichaam?

Antwoord: Ja, als je het precies wilt zeggen, drie. Waarvan één gelijk aan uw drie dimensies.

Vraag: En welke?

Antwoord: De één die gelijk is, zou je lengte kunnen noemen. Een astraal figuur heeft namelijk lengte, of u kunt breedte of hoogte zeggen, dat blijft ook hetzelfde. Heeft dus een afmeting die in uw eigen ruimte manifesteerbaar is, en wel onder een hoek van 90 graden ten opzichte van alle andere mogelijke manifestatielijnen. En daarnaast krijg je dan ongetwijfeld te maken met een tijdsdimensie. Er is dus een andere tijdskrachtverhouding dan voor de mens bestaat. En ten derde is er dus de zogenaamde matrix. Dat wil zeggen, de vorm-gedachteverhouding waarbij energie zich manifesteert als vorm volgens een patroon dat ontstaan is in overeenstemming met twee andere dimensies.

Nou, weet u nog niks, maar ik heb in ieder geval antwoord gegeven.

Vraag: Wat is de functie van de geesten om zich bezig te houden met de mensheid van nu?

Antwoord: Ja, dat zou u kunnen zeggen op als u op dezelfde manier bereid bent om te zeggen dat de functie van schoolkinderen is op de speelplaatsen te spelen. Met andere woorden, als ik het even verduidelijken mag, de functie van een geest is zichzelf verder te ontwikkelen. Maar in dit zich verder ontwikkelen ontstaat steeds weer een situatie waarbij men even zich moet ontspannen van het opnemen van nieuwe gegevens, en de aanwezige gegevens moet gaan gebruiken. Op dat ogenblik kan men zich manifesteren, bijvoorbeeld via medium. Men kan in een zogenaamde lagere sfeer gaan, dus in feite iemand die door mand is, die afgesloten is, gaan wekken, bijvoorbeeld. Je kunt mensen gaan helpen of beïnvloeden, je kunt waarnemingen gaan doen in de hele ruimte, in de hele kosmos als je daar interesse in hebt. Dat is dus het...

Vraag: Staat die keuze van die weg open voor u?

Antwoord: De keuze van die weg staat open voor je, maar ze wordt uiterlijk der zaken wel gedictieerd door je bestaande ontwikkeling. Met andere woorden, je zult voornamelijk datgene doen wat volgens je eigen bewustzijn op dit ogenblik in overeenstemming is met al wat je geleerd hebt en hetgeen je volgens jezelf bent.

Vraag: En heeft krankzinnigheid ook te maken met bezeten zijn en wat is schizofrenie?

Antwoord: Ja, schizofrenie kan erg veel zijn. Dat kan zelfs een vergiftigingsverschijnsel zijn. Het is dus niet mogelijk onder deze term alles te vatten, maar het is mogelijk dat een zogenaamde aangehechte persoonlijkheid, een entiteit die zich meestal van zijn geestelijk bestaan niet geheel of slechts ten dele bewust is, in de aura van de mens. De verwarring in die aura van de mens betekent dan dat men probeert zijn eigen denkbeelden dus over te brengen, en daarbij ontstaat een instabiliteit van de persoonlijkheidsuiting. De eigen persoonlijkheid blijft gehandhaafd.

Dergelijke gevallen kunnen in vele opzichten genezen worden, bijvoorbeeld door hulp van een medium, maar ook wel door geestelijke benaderingen, en zeker wanneer men dus rust en concentratie gebruikt. In dergelijke gevallen wordt namelijk de aangehechte persoonlijkheid zich bewust van zijn eigen voor hem onwezenlijke toestand. En door deze realisatie zal hij voor een groot deel zijn eigen binding met die aura ongedaan gaan maken en zijn neiging tot ingrijpen in het levensproces dus eventueel verminderen, of zelfs wanneer er een medium is, door zich terug te trekken in een ander persoonlijkheid, tijdelijk geheel kunnen verbreken.

Wat dit betreft zijn er experimenten gedaan in Engeland. Er is onder meer in 1923 een tamelijk uitgebreid boek over verschenen en er zijn er nog meer geweest. Er zijn ook nog verslagen van die soort gepubliceerd in 1949. Dit zijn allemaal onderzoeken geweest waarbij men gewerkt heeft met geestelijke krachten en mediums in verband met krankzinnigen. En het bleek hier dat inderdaad in enkele gevallen, maar dat was ongeveer een vijfde van het aantal gevallen, enig resultaat behaald kon worden, en ongeveer een half procent werd genezen. Nu weet u ongeveer hoe het ligt.

Voldoende?

Vraag: Is het mogelijk om op basis van geboortedag en uur via astrologie een vrij exact psychologisch beeld van iemand te geven?

Antwoord: Dat is niet mogelijk. Wat je kunt geven is een betrekkelijk exact beeld van de stoffelijke mogelijkheden, geneigdheden, en de primaire reactie op invloeden in de omgeving, waaronder dus ook de astrologische. Wat je niet kunt doen is de conditionering door het milieu mede op grond hiervan bepalen. Je kunt gelijktijdig niet bepalen welke belevingen voor de persoon in de eerste jeugdijaren, en soms zelfs in de prenatale periode van belang zijn geweest, zodat je deze eenzijdigheid van de persoon niet volledig kunt interpreteren. En dit betekent dat je ook het geheel van de persoon niet volledig kunt interpreteren, daar bepaalde geestelijke factoren niet op grond van de horoscoop mede berekend kunnen worden.

Vraag: Kan iemand zonder ervaring bewust met geesten of spirits in contact komen en hoe kan men bewust uittreden?

Antwoord: Ja, nu vragen ze van mij dus in de eerste plaats, of kan het? Natuurlijk gebeurt het regelmatig, je bent je er alleen niet van bewust. Word je daarvan bewust, dan doe je dus wel. Het lijkt mij niet goed voor iemand om medium te worden, want medium zijn, mediumschap is gebaseerd op bepaalde kwaliteiten van de persoon, die zowel materieel als geestelijk moeten bestaan, en dat is onder meer een mate van onevenwichtigheid.

Wat betreft bewust uittreden, ik kan u niet een korte doe-het-zelf-cursus geven in vijf woorden. Maar de meest simpele is deze: gebruik een suggestieve benadering. Ontspan u volledig kort voor het slapengaan en stel u voor dat u bijvoorbeeld in de lucht zweeft als een vogel. Wanneer u dit enkele malen heeft gedaan en dit gevoel werkelijk beleefd hebt, probeer u voor te stellen dat u naar een ruimte gaat elders, bijvoorbeeld het huis van een bekende, bij voorkeur op enige afstand. Ga kijken wat er op die dag is. Probeer het u zo letterlijk mogelijk voor te stellen. Wanneer u sterke afwijkingen van de norm constateert, informeer bescheiden of het waar is. U zult tot de conclusie komen dat u op deze wijze inderdaad meer en meer gaat waarnemen. Wanneer u dit gedaan hebt, dan zult u gewend zijn om uit te treden.

En de volgende fase betekent dan: je concentreren op het uittreden zonder doel, maar met bijvoorbeeld een bepaalde kleur, of zelfs een bepaalde entiteit of persoonlijkheid in de geest. Geef uzelf, wanneer u dit doet, tevoren de opdracht u de droom zo goed mogelijk te herinneren. Wanneer u dit doet, zult u na wederom enkele pogingen zeer waarschijnlijk dergelijke dromen krijgen. Besef wel dat deze dromen associatief zijn. Ze bevatten dus niet een feitelijke weergave van het geestelijk beleefde, maar slechts een combinatie van associaties op grond van in de hersens aanwezige beelden en gegevens, waaruit een complex beeld is opgebouwd dat voor u een zo goed mogelijke vertaling vormt van de droom.

Probeer daarom ook niet schijnbaar onredelijke elementen te rationaliseren. Laat ze er rustig in staan en bekijk het dan eens een paar keer. Wanneer u het enkele keren gedaan hebt, probeer ook in uw contact met die entiteiten een boodschap of een gegeven te verkrijgen dat controleerbaar is. Herhaal dit enkele malen. Controleer die gegevens die u verkregen hebt voortdurend en zo goed mogelijk. Houd er rekening mee dat tijdsverschil bestaat, of nee, verschil van tijdsconceptie bestaat tussen een geest en een mens. Daardoor kunnen aangegeven tijden soms sterk afwijken, maar feiten zullen zich altijd moeten manifesteren. Hebt u op deze wijze het bewijs gekregen dat uw uittredingen reëel zijn, dan kunt u zich verder bezighouden met het eventueel zoeken van een geestelijke wereld waar u graag vertoeft, of uw eigen gedachten sturen naar die plaatsen waar u waarnemingen wenst te doen.

Dit heel in het kort, er zit meer aan vast, maar dit is het voornaamste.

Vraag: Is het niet gevaarlijk?

Antwoord: Het is alleen dan gevaarlijk wanneer je bang bent. En als je bang bent, dan moet je er niet aan beginnen, of zodra je bang begint te worden, zeggen: ik ben gek, want ik lig te slapen, dan word je vanzelf wel wakker.

Vraag: Men zegt dat de krankzinnigengestichten daar verschillen van inzichten, die dus dingen op eigen gelegenheid gaan doen, zonder een medium en zonder een magnetiseur aanwezig.

Antwoord: Ja, men zegt zoveel. Het is mogelijk. Maar de waarschijnlijkheid is niet veel groter dan de waarschijnlijkheid dat u, zo dadelijk naar buiten gaat, door een auto wordt aangereden. Er is een gevaarfactor aanwezig, maar die is niet abnormaal groot.

Vraag: Als mensen zelf kunnen bepalen in wat voor een code ze willen leven, hoe ziet volgens u de maatschappij er dan uit?

Antwoord: Die maatschappij ziet er dan uit als een anarchie waarbij de samenwerking wordt bepaald door de onderlinge noodzaak tot samenwerking en deze samenwerking plaatsvindt op basis van erkenning van behoefte en vrijwilligheid.

Vraag: Wie bent u? Komt u nog eens terug op aarde? Waarom komt u hier praten? En vertel eens hoe u stierf en wat er met u gebeurde, met uw ik gebeurde?

Antwoord: Ja, wie ik ben gaat u geen steek aan. Of ik op aarde terug wil komen, nou, als het even kan voorlopig liever niet. Of ik misschien nog zal moeten incarneren, mogelijk. Ik kan dit nu nog niet volledig overzien. Waarom ik hier kom, om de doodeenvoudige reden dat het een behoefte schijnt te zijn voor een aantal van mijn vrienden om u antwoord te geven op vragen waarvan sommige inderdaad doeltreffend zijn.

Dan, wat had u nog meer?

Reactie: Hoe u gestorven bent.

Antwoord: Oh ja, hoe. Nou, dat is heel eenvoudig. Ik ben ziek geworden, en ik had koortsdromen. En op een gegeven ogenblik had ik alleen nog koortsdromen, maar de ziekte was weg.

Vraag: En wat gebeurde er met uw ik?

Antwoord: Nou, mijn ik had heel veel moeite om zich te realiseren dat het geen lichaam meer had. Maar toen dat eenmaal gebeurd was, nou, toen ontmoette ik wel een paar entiteiten. Eigenlijk meer vage stemmen en sluiertjes van licht voor mij, maar dat is voor iedereen verschillend. En die maakten me duidelijk dat ik dus verder bestond en dat ik naar beneden kon kijken. Dat heb ik toen gedaan, ik heb mezelf zien begraven. Heel plechtig trouwens, hoor.

Vraag: Waar was het?

Antwoord: In Princenhage.

Vraag: Vlakbij Breda?

Antwoord: Vlakbij Breda.

Vraag: Lang geleden?

Antwoord: Nou, dat is wel enige tijd, ja.

Vraag: Wat vond u er toen zelf van? Hebt u toen ook verdriet gehad? Wat vond u ervan dat de mensen er verdriet van hadden?

Antwoord: Ik vond het erg vervelend dat de mensen er verdriet van hadden, want ik zag niet in waarom het nodig was. Ik was voor hen een grote last geweest en daar waren ze van af. En onze liefde bleef in mijn besef volledig bestaan en ik heb dat geloof ik ook op den duur wel over kunnen brengen, ofschoon ze nog een hele tijd met alle zielen met kaarsjes en bloemen naar het kerkhof zijn gekomen. En dan dacht ik altijd: God, wat lief, maar had nou maar liever wat voor een ander gedaan.

Vraag: Hoe oud was u toen u overging?

Antwoord: Ja, dan moet ik even nadenken. Was ik... Ik geloof (niet te verstaan). In mijn tijd was dat niet zo jong meer, hoor. Nee.

Reactie: U hebt niet gezegd uit welke tijd u was.

Antwoord: Nee, dat heb ik ook niet gezegd.

Vraag: Ik denk dat ik mag concluderen dat de geesteswereld voor een vreedzaam, liefdevol leven predikt, wanneer ik het tenminste zo mag noemen. Heeft jullie wereld nu het gevoel dat het publiek het gepredikte in praktijk tracht te brengen door middel van een meer oprecht leven te gaan leiden? Hierbij doel ik onder andere op het leiden van een strikt vegetarisch leven en het zo goed mogelijk volgen van de natuurwetten.

Antwoord: Nou, wij prediken dus geen strikt vegetarisme, zoals u misschien bekend zal zijn. We hebben het idee dat elk mens een eigen lichamelijke behoefte heeft en dat vegetarisme dus voor sommigen heel goed kan zijn, maar niet voor iedereen. Wat wij verder prediken is niet direct alleen het leven in overeenstemming met de natuurwetten. Wat wij prediken is in de eerste plaats het vermogen om te zien dat een ander het recht heeft om zichzelf te zijn. Wat dit betreft menen we inderdaad dat we enige resultaten boeken. En als we dat niet zouden doen, dan zou het ook dwaasheid zijn om het medium verder te blijven lastigvallen.

Vraag: Hoe ziet u het boeken van resultaten?

Antwoord: Het boeken van resultaten zien wij in gedragingen van mensen die veranderen, en daarbij blijkt dat hun eigen karakteristiek sterk gehandhaafd blijft, maar dat zij bijvoorbeeld woede op een andere wijze, en vaak op een meer positieve wijze gaan afreageren, dat zij minder destructieve kritiek hebben ten aanzien van anderen, wel vaak opbouwende kritiek. En deze verandering op zichzelf vinden we al heel erg belangrijk.

Vraag: En dat weet u van degenen die hier de vergadering bijwonen? Die hier bijeen zijn gegaan of deze levens?

Antwoord: Dat kan het onder meer zijn. Het zal niet voor iedereen zijn. Wanneer wij op een avond als deze één of twee personen dermate kunnen raken dat zij daardoor hun eigen levensvisie en benadering tot hun medemens iets hebben veranderd, dan achten wij reeds dat het een belangrijk resultaat is, omdat dit resultaat immers progressief is. Dat wil zeggen, in de persoon zelf zet het zich voort, en gelijktijdig zal die persoon andere mensen daardoor ook tot een lichte wijziging in hun eigen leefwijze brengen. En wanneer we dat tot stand kunnen brengen, is dat al heel veel, omdat we uiteindelijk de eeuwigheid hebben.

Vraag: Hoe zich te beschermen tegen negatieve invloeden?

Antwoord: Denk positief, leef positief, en geloof niet dat het kwade u schaden kan. Op het ogenblik dat u gelooft dat iets u schade kan, geeft u het macht over u. Voldoende?

Vraag: De hiërarchie in de geest. Wie is er boven u en wie is er eventueel onder u?

Antwoord: Nou, ik moet zeggen dat wij dus geen trappensysteem hebben. Het is zo dat ik sommigen erken als mijn meerdere op grond van hetgeen zij zijn voor mij. Of zij daarmee hoger of lager staan, weet ik niet. Iemand kan op één terrein gelijktijdig, volgens uw termen, mijn meerdere, en op een ander terrein mijn mindere zijn. Wij compenseren dus elkaar zo goed mogelijk, en op erkenning van wat in een ander bestaat aan meerwaarde of meer kracht dan in onszelf, brengt ons ertoe in alle opzichten die verbonden zijn met die kwaliteit, het gezag van die ander vrijwillig te aanvaarden.

Dus geen directe hiërarchie, spijt me voor u. Geen troon, heerschappij, aartsengelen en de hele bliksemse boel. Ook geen hoge meesters en lagere meesters, al zullen we de term hoog en laag wel eens een keer gebruiken. In feite alleen maar sommige personen die zodanig harmonisch en omvattend zijn dat je ze altijd aanvaardt als wijzer, als groter, als gezag dus, en personen die het soms wel en soms niet zijn, en dan personen die het heel zelden zijn. Maar dat is een kwestie van harmonie en ik geloof niet dat het juist is om dat in hiërarchische rangen uit te drukken.

Vraag: Alsjeblieft even een klein wonder.

Antwoord: Ik zal even mijn mond houden.

Vraag: Iets over de huidige Saturnus-invloed graag.

Antwoord: Wend u tot de astrologen, u weet het ook.

Vraag: Wat bracht Mathilde Willink tot zelfmoord?

Antwoord: Het gevoel dat zij zichzelf niet meer kon zijn zoals ze zichzelf wilde zijn en gelijktijdig niemand kon vinden die haar erkende als iets wat ze nog besepte te zijn.

Vraag: Wat denkt de ODV van het vliegen met de transcendentale meditatie?

Antwoord: Ach, begin ermee dat je zo laat, daarna zie je ze, en misschien als je dat overwint, doe je het. Maar op zichzelf vind ik het... nou ja, overdreven. Ik bedoel, als iemand moet gaan vliegen, dan kan hij veel gemakkelijker een vliegtuig nemen.

Vraag: U weet dat dat als een symptoom van groei beschouwd wordt, als een middel tot grotere...

Antwoord: Ik weet dat het als zodanig beschouwd wordt, maar ik zeg dat het gewoon in zichzelf is het zinloos, omdat het enorm veel energie en concentratie eist zonder dat het een gelijkwaardige of vergelijkbaar waardevolle uitbreiding van bewustzijn op zich veroorzaakt.

Reactie: Zij beweren dat het geen concentratie eist. Jawel. Heel eenvoudig.

Antwoord: Nou, ik geloof dat u dan de propagandacampagne misschien toch enigszins verkeerd interpreteert.

Vraag: Als straks de economie weer aantrekt, zoals dat heet, zullen dus hele volkeren niet meer kans hebben te leren wat werkelijk economie is en kunnen we een inherente juistere levenswijze wel vergeten?

Antwoord: Ik geloof dat u een vergissing maakt. Economie is namelijk de theorie waarmee de onderlinge maatschappelijke verschijnselen, voor zover ze betrekking hebben op geld en goederen, worden uitgedrukt, zonder dat deze theorie op zichzelf enige zekerheid in zich bevat omtrent het menselijke gedrag als zodanig. Die ten gevolge zal een aantrekkende economie vaak betekenen dat sommige mensen zich van de economie minder aantrekken waardoor de economie zich weer minder aangetrokken zal voelen en zo minder aantrekkelijk geworden, weer in een depressie terecht zal komen uit welk dan de geestelijke bewustwording volgens u zou moeten bevorderen.

Maar ik geloof dat de economie in feite berust op de vraag: ben je bereid te delen met een ander of niet? Als je bereid bent met elkaar te delen, dan is de economie altijd gezond, dat wil zeggen,

er is altijd genoeg. Ben je niet bereid al met een ander te delen en vraag je steeds meer voor jezelf, dan schep je een steeds onevenwichtiger economie.

Vraag: Heeft het langdurig vasten van de mensen van de RAF nog bepaalde geestelijke resultaten voor ze gehad?

Antwoord: Niet resultaten die ik op zichzelf zonder meer als waardevol wil aanvaarden, omdat zij inderdaad wel bepaalde belevingen hebben gehad en enkele van hen zelfs visioenen, die echter zodanig eenzijdig waren dat ze in de termen van hun eigen actie tegenover de maatschappij werden uitgedrukt, en als zodanig in feite een verweer betekenden, maar niet een besef van de positieve waarde en mogelijkheden die erin gelegen waren.

Vraag: Vindt u 1977 als Jaar van de Slang herkenbaar? En wat kunt u in dit opzicht van 1978, het Paard, zeggen? Wat betekent het voor de paarden zoals Brezjnev of Petalo?

Antwoord: Ja, ik geloof dat ze harder zullen gaan hinniken. Maar het Jaar van de Slang inderdaad, als u goed kijkt, dan zult u zien dat allerhand gladde gegevens en intriges dit jaar wel overheersen. En wanneer u kijkt naar het paard, dan zult u ontdekken dat bepaalde mate van edelmoedigheid en moed in het komende jaar sterker naar voren zullen treden en dat betekent dat personen die op welke wijze dan ook daarmee verbonden zijn, dus eveneens de kans krijgen scherper op de voorgrond te treden, maar daardoor gelijktijdig grotere conflicten zullen ondergaan.

Vraag: Wat was de ware reden of oorzaak van de Trojaanse oorlog, als het niet Helena was?

Antwoord: Doodgewoon handelsbelangen.

Vraag: Waardoor en wanneer en waar begint de volgende wereldoorlog en wat vloeit wat vloeit eruit voort?

Antwoord: Als ik het zou weten, zou ik het u zeker niet zeggen. Wanneer de wereldoorlog wordt gevoerd zoals de mensen het zich nu voorstellen, dan vloeit er bij ons overbevolking uit voort.

Vraag: Beschrijft u eens hoe het er in hiernamaals uitziet en wat maakt u daar mee?

Antwoord: Ja, hoe lang hebt u de tijd? Kort gezegd, het is een wereld waarin je al datgene meent te herkennen wat je op aarde gekend hebt, maar mooier, edeler. Dus je ziet alles als het ware nu geïdealiseerd. In die geïdealiseerde wereld verbleken de vormen steeds meer, en neemt het gevoel van opgenomen zijn in een soort abstract kleurpatroon steeds verder toe.

Gelijktijdig heb je een gevoel van een samenklinken met de anderen, een soort muziek der sferen misschien. En wat je er beleeft, ja, dat is dat je soms ineens een ander bent, omdat je in elk contact met de ander het geheel van diens persoonlijkheid ervaart, zo ver je daarvoor zelf referentiemogelijkheden hebt. En dat betekent dat je soms enorm veel levens in een korte tijd overziet, wat op zichzelf dan weer verbluffend is, omdat je daardoor begrip krijgt voor veel in jezelf, wat je tot op dat ogenblik niet begrepen had.

Vraag: Wat gebeurt er met iemand die zelfmoord pleegt?

Antwoord: Hij gaat dood. Het enige wat met zekerheid is te zeggen is. Vraag is de reden waarom, de wijze waarop, de geestelijke situatie waarin de persoon zichzelf bevindt, de angsten die hem eventueel gekweld hebben, de moed die hij bezeten heeft. Al deze situaties samen betekenen dat de mentaliteit waarmee, en de gevoelswaarde waarmee het laatste ogenblik die zelfmoord nog beleefd werd, bepalend is voor de beleving in de eerste periode na de overgang.

Vraag: Kunnen we de kracht van het gebed aanwenden om de wereld van de ondergang te redden en om de evolutie van de mensheid vooruit te helpen?

Antwoord: Ongetwijfeld wanneer u maar niet bidt dat God even de zaak opknapt, maar dat u de kracht zal geven om er wat aan te doen.

Vraag: Als de occulte theorie juist is dat achter alle kerken, sekten, politieke en occulte bewegingen de besturende en inspirerende geestelijke machten staan, hoe konden ze dan toestanden als inquisitie, ketterverbrandingen, Jodenvervolging en heksenjachten bestaan?

Antwoord: Nou, dat is heel eenvoudig, omdat voor ons het leven niet zo belangrijk is omdat we al dood zijn. En wij zien dus de dood vaak als een factor in het leven die betrekkelijk gemakkelijk vergoed kan worden, terwijl je een bepaalde ontwikkeling op aarde betrekkelijk moeilijk ongedaan kunt maken. Het is dus eenvoudig kiezen van datgene wat het snelst en het eenvoudigst een nut oplevert.

Daarbij moet verder gerekend worden met het feit dat de geestelijke waarden die staan achter de staten, de sekten etc., soms met elkaar strijdig zijn. En dit betekent dan helemaal dat je die strijd op aarde niet verder uit kunt dragen dan door een tegenstelling te scheppen, waarbij het gevolg van die tegenstelling moet worden opgeheven aan onze kant. En daar kan dan weer een harmonie gevonden worden. Sommige entiteiten zijn overigens niet bereid om dit te doen, zij uiten zich alleen in de mensen en zijn niet bereid een erkenning van hun eigen geestelijk bestaan tot stand te brengen.

Vraag: Wat is het verschil tussen ontroering en sentimentaliteit?

Antwoord: Ontroering is de innerlijke erkenning waardoor je gestimuleerd voelt, sentimentaliteit is de overdrijving van je eigen gevoeligheden, waardoor je met tranen in de ogen kunt aanzien wat er gebeurt zonder er iets aan te doen.

Vraag: Welke leeftijd heeft men na de overgang?

Antwoord: Geen.

Vraag: Hoe ziet men zichzelf dan? Als een grijsaard of als een...

Antwoord: Meestal zoals je jezelf het liefste had.

Vraag: Van buiten? Ziet men wat men in een lichaam niet van zichzelf ziet?

Antwoord: Je ziet een beeld van jezelf alsof je in een spiegel kijkt, je beeld niet omkeert. Je projecteert dus een voorstelling die je hebt van jezelf en een lange tijd geldt deze als je persona, ook in contacten met anderen.

Vraag: Kunt u rationeel motiveren waarom uw ethiek moorden verbiedt en de zwakkere ook rechten gunt?

Antwoord: Kan proberen. Moorden is volgens mij niet aanvaardbaar omdat een mens die een leven beëindigt niet in staat is om het terug te geven. Men kan een ander niet tegen zijn wil in een toestand brengen die onherstelbaar is.

En wat betreft het goed zijn en lief zijn tegenover elkaar, dat is heel begrijpelijk. Naarmate de mensen meer een innerlijke eenheid met elkaar vormen, zullen zij niet alleen bewuster zijn, maar gelijktijdig ook gelukkiger leven op aarde. Dien ten gevolge moet men goed zijn voor elkaar, zo goed als dit mogelijk is. Betekent niet dat men zichzelf moet onderwerpen aan eenieder, maar het betekent wel dat men eenieder het recht moet gunnen zichzelf te zijn en dat men zich slechts verdedigen mag tegen aantastingen van eigen persoonlijkheid en wezen, maar niet anderen mag aanvallen als antwoord erop.

Vraag: Tot hoever gaat uw herinnering terug? Tot uw dier zijn of tot in het licht waar u toch eenmaal uit voortkwam?

Antwoord: Nou, dat is net als in de jeugd, dan beleef je veel en als je oud wordt dan denk je dat je nog weet hoe het was. Wij hebben wel vage herinneringen eraan, maar dat zijn allemaal flarden en fragmenten. En omdat we ze niet in het juiste verband weten te zetten, kun je zeggen dat onze herinnering gemeenlijk niet veel verder teruggaat dan hooguit tien incarnaties.

Vraag: Bevatten de leringen van Emanuel Swedenborg meer waarheid of meer theologische verduistering?

Antwoord: Laat ik zeggen dat het een beeld van het licht is dat getekend werd tijdens een theologische zonsverduistering.

Vraag: Kan men door transcendente meditatie ongewild het slachtoffer worden van zogenaamde boze geesten of negatieve krachten?

Antwoord: Ongetwijfeld, maar dat is op vele andere manieren ook mogelijk.

Vraag: Waarom maakt men zo'n drama van het leven van Oedipus? Welke diepere achtergrond heeft dit en wat is er zo schandelijk aan hetgeen hij zonder het zelf te weten deed, zoals vrijen met zijn moeder?

Antwoord: Ja, ik weet het ook niet precies, maar ik neem aan dat men het erg dramatisch en mooi vond, omdat hier eigenlijk een oorzaak- en gevolgwerking werd beschreven waarbij de mens het slachtoffer is van een noodlot, en het noodlot als zodanig gelijktijdig de verontschuldiging en de schuld vormt van degene die het ondergaan.

U moet me niet kwalijk nemen, ik probeer korte antwoorden te geven, dan komen we er tenminste door.

Vraag: Wanneer zal de Europese kunstmaan Meteosat gelanceerd worden? Zal die slagen?

Antwoord: De eerste twee lanceringen van Europese kunstmanen zullen mijns inziens niet volledig vlekkeloos verlopen.

Vraag: Wat is de natuurlijke logaritme van pi?

Antwoord: Nou, ik ken pi niet, maar als ik hem tegenkom zal ik het vragen.

Vraag: Bestaat er buitenaards leven en waar precies, op welk hemellichaam?

Antwoord: Er bestaat buitenaards leven, er bestaat op heel veel planeten in de ruimte buitenaards leven van heel verschillende kwaliteit, samenstelling en opbouw, in heel andere levenskringlopen zelfs, en met zeer verschillende graden van bewustzijn. Spijt me, ik kan er niet verder op ingaan als u kort wilt blijven in mijn antwoord.

Vraag: Waarom was u zo boos en sarcastisch?

Antwoord: Wanneer? Nou, ik kan het me niet te binnen brengen, dus u zult het me moeten vergeven.

Vraag: Hoeveel keer kan een mens reïncarneren?

Antwoord: Theoretisch oneindig. Praktisch alleen zo ver als je in staat bent om in een stoffelijke vorm nog je eigen bewustzijn verder aan te vullen. Daarna ga je geestelijk verder en dat noemen ze geen reïncarnatie meer.

Vraag: Dit is een vraag in het Engels gesteld. Ze vragen welke krachten er aan het werk zijn in de Bermudadriehoek.

Antwoord: Nou, ik zal het wel doen als u dat liever hebt. Bermudadriehoek. Well, let's say that in this triangle, all powers of... focal race are at work, and magnetic disturbances, which together with meteorological circumstances, make it very difficult to survive when you get there at the top of such a disturbance. Is this sufficient?

Nou, schijnbaar heb ik geen Engels gesproken of het is genoeg, dus we gaan door.

Vraag: Kunnen we voor waar aannemen hetgeen dr. Andrija Puharich over Uri Geller vertelt?

Antwoord: U mag dat wel van mij betreft doen, maar iemand die een beetje nadenkt zal beseffen dat juist in de overdrijving de zwakheid ligt van een dergelijk betoog.

Vraag: Phobos en Deimos uit haarscherpe foto's kortgeleden, bleek uit niets het ruimteschip te zijn. Waaruit valt dit wel af te leiden en wanneer, hoe zag het eruit?

Antwoord: Uit gewicht en omloopbaan valt af te leiden dat het inderdaad ruimtevaartuigen zijn, eveneens uit de waarnemingen die erop wijzen dat deze manen hol zijn, of thans grotere holle ruimte moeten bevatten.

Wat de rest betreft, geen antwoord.

Vraag: Hoe komt het dat een gezond lichaam sterft en dat men inderdaad met bepaalde medicijnen het eeuwig leven kan verkrijgen?

Antwoord: Ja, een gezond lichaam sterft op de doodeenvoudige reden dat het niet meer gezond is op het ogenblik dat het geheel van stoffelijke wezingsproblemen niet meer kan oplossen. Dat is dus over het algemeen mede de oorzaak van de dood, ofschoon de dood zelf natuurlijk als stilstand van het hart en verval van de hersenen kan worden omschreven.

En wat betreft of er medicijnen zijn waarmee je het eeuwig leven kunt krijgen, er zijn in ieder geval medicijnen waarbij het stofwisselingsproces sterker gestimuleerd kan worden zodat een grotere afvalverwerking mogelijk is en daardoor het lichaam zijn normale toestand gemakkelijker langere tijd kan handhaven. Daarnaast bestaat er dus de mogelijkheid om een zodanige innerlijke geestelijke rust te bereiken dat je in staat bent het geheel van je lichaamsprocessen te beheersen. Is dat het geval, dan kun je het leven in de stof zo lang continueren als het je de moeite waard is. Maar de vraag is of het je dan nog de moeite waard is.

Dit is de laatste vraag.

Vraag: Waarom heet de vereniging 'De Orde der Verdraagzamen'?

Antwoord: Omdat wij proberen vanuit ons standpunt, zonder een overdreven zoetsappigheid, een verdraagzaamheid tot stand te brengen waarbij eenieder het recht heeft zichzelf te zijn, zijn eigen wegen te gaan en te leven, zolang hij anderen daarbij niet schaadt. Dit omdat wij uitgaan van het standpunt dat elk mens in een stoffelijke ontwikkeling datgene moet doormaken en zal doormaken wat voor zijn geestelijk besef en zijn bestaan in onze wereld dus het meest nuttig is, tenzij men hem dwingt om andere wegen te gaan.

Daarom menen wij dat het juist is te verdragen dat een ander anders denkt, anders leeft, anders is, lijkt of uitziet dan u zelf. En het respect voor de mens in de medemens, ongeacht alle verschillen, zal zelfs een beter begrip mogelijk maken waardoor vele zogenaamde verschillen kunnen wegvallen.

Dit is de reden dat we al langere tijd op deze wijze werkzaam zijn. Het is niet een zaak van allen die in de geest leven, maar het is wel een speciale zorg van ons, die zich in de Orde der Verdraagzamen hebben verenigd. En zoals u weet is de Orde der Verdraagzamen een instelling van entiteiten en mensen die proberen verdraagzaam te zijn, ofschoon ze er soms over zullen twisten wie het verdraagzaamst is.

Daarmee heb ik uw vragen, naar ik hoop, toch enigszins redelijk afgehandeld. Ik ben mij er van bewust dat de korte antwoorden voor sommigen van u niet bevredigend zullen zijn geweest. Maar voor zover ze gegeven werden, kan ik u verzekeren dat ze juist waren naar mijn beste weten.

Ik zou nu graag de bijeenkomst willen sluiten. En we kunnen dat doen met een improvisatie, zoals gebruikelijk drie woorden door u te noemen.

Reactie: Rabarber. Bel. Waarheid. Lotusbloem.

Antwoord: Waarheid, bel? En een lotusbloem. Nou, dat is wel aardig. Want kijk maar eens:

*Als een bel door het troebele water van levens stijgt omhoog en ontplooit zich de lotus van leven.
Modder, beroering en troebele tijd, zoeken naar rust in een wanhoop van strijd.
Zoeken naar leven en zoeken naar kracht, zoeken naar licht en zoeken naar macht, zoeken naar
zijn en zoeken naar weten, en zoeken uiteindelijk zelfs naar vergeten.
Want leven, oh leven is zo vaak een pijn.
Gaan door het troebele water omhoog, zoekend naar licht, en omhooggetrokken door iets wat
er zweeft en iets wat er leeft, totdat je beseft: iets wat aan-zijn mij geeft, doet mij het best van
mijn wezen ontworstelen aan de troebelheid van de tijd.
Ergens moet een deel van mij leven in een licht, in een zon, in een eeuwigheid.
En boven de spiegel van het troebele zijnde, ontplooit zich de lotus van het ware bestaan.
En in het licht dat reinigend straalt, wordt het ik dan gelouterd.
Gelouterd van waan?
Gelouterd misschien ook van al die krachten die dreven eens in die troebele tijd.
En toch blijf je verbonden, tot met de modder.
Want het al' is het leven, en het 'al' is de tijd.*

Wanneer u ziet dat het betrekkelijk eenvoudig is om uit drie willekeurige woorden een kapstok te maken voor een denkbeeld. Wat ik u heb geprobeerd te zeggen ermee, wil ik nog eenvoudig herhalen.

Leven kan pijn zijn. Niet omdat het leven pijn is, maar omdat het nog niet volledig leven betekent dat je je ontwikkelt, en dat kan pijnlijk zijn. Maar er komt een ogenblik dat je ontdekt dat buiten het geheel van alle ontwikkelingen een rust bestaat waarin je kunt ontplooien. En dat is de werkelijkheid waarin je waarlijk onthecht en waarlijk met het al verbonden.

Besef dat leven een geluk is. Het is een geluk te bestaan. En als u dat ondanks alles steeds kunt vasthouden, dan weet ik zeker dat uw bestaan u steeds meer ook geluk brengt, ondanks de pijn van het groeien naar het tijdloze.

Dank u voor uw aandacht.

Goedenacht.